

USNESENÍ RADY
ze dne 19. prosince 2002

o podpoře zvýšené evropské spolupráce v odborném vzdělávání a přípravě
(2003/C 13/02)

*Neoficiální překlad pořízený v knihovně NÚOV z anglické verze, publikované v Úředním listě
Evropské unie dne 18.1.2003, s přihlédnutím k německé verzi.*

RADA EVROPSKÉ UNIE

Vzhledem k tomu, že:

- (1) Vzdělávání a profesní příprava jsou nepostradatelnými prostředky pro podporu zaměstnatelnosti, sociální soudržnosti, aktivního občanství a osobní i profesní seberealizace.
- (2) Systémy odborného vzdělávání a profesní přípravy hrají klíčovou roli v poskytování kompetencí a kvalifikací. Rozvíjení Evropy založené na znalostech je velkým úkolem pro systémy odborného vzdělávání a přípravy v Evropě a pro všechny zapojené aktéry. V tomto kontextu je důležité zajistit, aby evropské trhy práce byly otevřené a všem přístupné.
- (3) Odborné vzdělávání a příprava v Evropské unii zahrnuje velmi různorodou legislativu, struktury vzdělávání a profesní přípravy a klíčové aktéry včetně vlád a sociálních partnerů a rozšířením Unie tuto různorodost zvýší. Vytváření evropské oblasti vědomostí je cestou, jak na této různorodosti stavět a zároveň ji udržovat a chránit.
- (4) Opatření stanovené v tomto usnesení respektuje Chartu základních lidských práv Evropské unie a zejména její článek 14, který vyhláší, že každý má právo na vzdělávání a na přístup k profesnímu a dalšímu vzdělávání.
- (5) Zasedání Evropské rady v březnu 2000 v Lisabonu uznalo důležitou roli vzdělávání jako integrální součásti hospodářské a sociální politiky, jako nástroje celosvětového posílení konkurenční síly Evropy a jako záruky soudržnosti naší společnosti a plného rozvoje jejích občanů. Evropská rada stanovila pro Evropskou unii strategický cíl stát se nejdynamičtější světovou ekonomikou založenou na znalostech. Rozvoj kvalitního odborného vzdělávání a přípravy je klíčovou a integrální součástí této strategie, zejména pokud jde o podporu sociálního začleňování, soudržnosti, mobility, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti.
- (6) Zpráva o „Konkrétních budoucích cílech systémů vzdělávání a profesní přípravy“, schválená zasedáním Evropské rady v březnu 2001 ve Stockholmu, identifikovala nové oblasti pro společné činnosti na evropské úrovni tak, aby bylo dosaženo cílů stanovených lisabonským zasedáním Evropské rady. Tyto oblasti jsou založeny na třech strategických úkolech zprávy, jmenovitě na zlepšování kvality a efektivnosti systémů vzdělávání a profesní přípravy v Evropské unii, na usnadňování přístupu do systémů vzdělávání a profesní přípravy pro všechny a na otvírání systémů vzdělávání a profesní přípravy širšímu světu.
- (7) Doporučení 2001/613/EC Evropského parlamentu a Rady z 10. července 2001 o mobilitě studentů, osob absolvujících profesní přípravu, mladých dobrovolníků, učitelů a instruktorů v rámci Společenství¹ a akční plán mobility, schválený zasedáním Evropské rady v Nice v prosinci 2000, uvádějí seznam řady opatření na podporu mobility.

¹ OJ L 215, 9.8.2001, s. 30.

- (8) V Barceloně v březnu 2002 schválila Evropská rada pracovní program pro splnění úkolů obsažených ve zprávě vyžadující, aby se evropské vzdělávání a profesní příprava staly do roku 2010 světovým měřítkem kvality. Navíc je vyžadováno další opatření pro zavedení nástrojů na zajištění transparentnosti diplomů a kvalifikací, včetně podpory opatření podobného Boloňskému procesu, avšak přizpůsobeného pro oblast odborného vzdělávání a přípravy.
- (9) Usnesení o celoživotním učení² bylo přijato Radou 27. června 2002. Zejména v rámci priority valorizace učení vytváří usnesení odpovídající závěrům z Lisabonu a z Barcelony základ pro iniciativu směřující k užší spolupráci v odborném vzdělávání a přípravě mj. v oblasti transparentnosti, uznávání a přenositelnosti, kvality a mezinárodních projektů. To bylo již dříve potvrzeno usnesením o kvalifikacích a mobilitě³, přijatém Radou 3. června 2002.

POZNAMENÁVÁ, že přechod k ekonomice založené na znalostech a schopné udržitelného hospodářského růstu s více a lepšími pracovními příležitostmi a s větší sociální soudržností přináší nové úkoly pro rozvoj lidských zdrojů.

POZNAMENÁVÁ, že adaptabilita a zaměstnatelnost mladých lidí a dospělých, včetně starších pracovníků, velmi závisí na přístupu ke kvalitnímu počátečnímu vzdělávání a profesní přípravě a na příležitostech k aktualizování a získávání nových dovedností v průběhu pracovního života.

POZNAMENÁVÁ, že zvýšená spolupráce v evropském odborném vzdělávání a přípravě na všech úrovních, včetně formálního a

neformálního učení, musí být uskutečňována v perspektivě celoživotního učení zdůrazňující potřebu vhodných spojení mezi počátečním a dalším vzděláváním a profesní přípravou. Tato spojení jsou nezbytná k překonání fragmentace mezi různými formami opatření a k plnému využití rozmanitosti odborného vzdělávání a přípravy, které se v současné době nachází v Evropě.

POZNAMENÁVÁ, že v několika institucích Společenství, například v CEDEFOP a v ETF, již probíhají příslušné aktivity, například informační fora na úrovni Společenství, setkání generálních ředitelů pro profesní přípravu, existující fora o transparentnosti a kvalitě, stejně jako uvnitř příslušných mezinárodních organizací, a zdůrazňuje potřebu komplementarity mezi nimi.

POZNAMENÁVÁ, že evropští sociální partneři se v kontextu evropského sociálního dialogu dohodli na rámci akcí pro celoživotní rozvoj kompetencí a kvalifikací. Členské organizace evropských sociálních partnerů budou podporovat tento rámec v členských státech na všech vhodných úrovních, přičemž budou brát v úvahu příslušnou národní politiku a praxi.

POZNAMENÁVÁ, že konference o „Zvýšené spolupráci v odborném vzdělávání a přípravě“, která se konala v Bruselu v červnu 2002 s účastí členských států, Komise, kandidátských zemí, zemí EHP a sociálních partnerů, upozornila na určité fungující principy a priority pro zvýšenou spolupráci v odborném vzdělávání a přípravě.

ZDŮRAŽŇUJE, že je nezbytné posílit a rozvíjet užší evropskou spolupráci v odborném vzdělávání a přípravě, aby se podpořila idea, že se občané v Evropě mohou volně pohybovat mezi různými zaměstnáními, regiony, sektory a zeměmi.

ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba zlepšit kvalitu a atraktivnost odborného vzdělávání a přípravy v Evropě.

² OJ C 163, 9.7.2002, s. 1 (viz příloha Zpravodaje č. V/2002).

³ OJ C 162, 6.7.2002, s. 1. (V přehledu platné legislativy na adrese <http://europa.eu.int/eur-lex/> je toto usnesení zařazeno v oddíle 05.20.30 – Zaměstnanost a nezaměstnanost.)

ZDŮRAZŇUJE, že zvýšená spolupráce by měla být založena mezi jiným na následujících pracovních principech:

- spolupráce by měla být založena na cílovém roce 2010, stanoveném Evropskou radou v souladu s podrobným pracovním programem a na uskutečňování úkolů zprávy, aby se zajistila souvislost s úkoly stanovenými Radou,
- opatření by měla být vytvářena dobrovolně a především prostřednictvím spolupráce zezdola nahoru,
- iniciativy musí být zaměřeny na potřeby občanů a uživatelských organizací,
- spolupráce by měla být inkluzivní a zahrnovat členské státy, Komisi, kandidátské země, země ESVO-EHP a sociální partnery.

ZDŮRAZŇUJE, že v rámci užší spolupráce je třeba věnovat zvláštní pozornost principu *gender mainstreaming*⁴ a sociálního vylučování.

ZNOVU POTVRZUJE:

1. Svůj závazek zvýšit spolupráci v odborném vzdělávání a přípravě, aby se odstranily překážky profesní a geografické mobility a aby se podpořil přístup k celoživotnímu učení. To znamená přijmout kroky ke zvýšení transparentnosti a uznávání kompetencí a kvalifikací v rámci jednotlivých systémů odborného vzdělávání a přípravy a podporovat užší spolupráci týkající se kvality v evropských systémech odborného vzdělávání a přípravy jako zdravého základu pro vzájemnou důvěru.
2. Že další spolupráce v odborném vzdělávání a přípravě by měla být zvýšena činnostmi a postupy vyvíjenými především v kontextu zprávy o „Konkrétních

⁴ Přibližně vyjádřeno jako „uplatňování rovnosti pohlaví ve společnosti“ – nepřekládá se (pozn.překl.).

budoucích cílech systémů vzdělávání a profesní přípravy“ a brát v úvahu Usnesení o celoživotním učení, ale také v kontextu evropské strategie zaměstnanosti. Významnými prostředky k dosažení těchto cílů jsou nástroje vzdělávání a profesní přípravy Společenství, zejména programu Leonardo da Vinci, Evropského sociálního fondu a iniciativ pro e-Learning a cizí jazyky.

UZNÁVÁ, že přednost by měly mít:

Evropská dimenze

- Posílení evropské dimenze v odborném vzdělávání a přípravě s cílem zlepšit užší spolupráci tak, aby se usnadnila a podpořila mobilita a rozvoj spolupráce mezi institucemi, partnerství a jiné nadnárodní iniciativy, to vše za účelem zvýšení profilu oblasti evropského vzdělávání a profesní přípravy v mezinárodním kontextu, aby Evropa byla uznávána jako celosvětové měřítko pro žáky⁵.

Transparentnost, informace a poradenství

- Zvýšení transparentnosti v odborném vzdělávání a přípravě prostřednictvím zavádění a racionalizace informačních nástrojů a sítí, včetně integrace existujících dokumentů, například Evropského curriculum vitae, doplňků certifikátů a diplomů, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a Europassu do jednotného rámce.
- Posílení politiky, systémů a praxe, které podporují informace a poradenství v členských státech, na všech úrovních vzdělávání, profesní přípravy a zaměstnanosti, zejména o problémech týkajících se přístupu k učení, odborného vzdělávání a přípravy a přenositelnosti a uznávání kompetencí a kvalifikací za účelem

⁵ Termín „žák“ je zde pro zjednodušení použit v obecném významu, místo přesnějšího výrazu „učící se“ (pozn. překl.).

podpory profesní a geografické mobility občanů v Evropě.

Uznávání kompetencí a kvalifikací

- Zjišťování, jak lze podporovat transparentnost, srovnatelnost, přenositelnost a uznávání kompetencí a/nebo kvalifikací mezi různými zeměmi a na různých úrovních vytvářením referenčních úrovní, společných principů pro certifikaci a společných opatření, včetně systému přenosu kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu.
- Zvýšení podpory pro vytváření kompetencí a kvalifikací na odvětvové úrovni posilováním spolupráce a koordinace zahrnující zejména sociální partnery. Tento přístup ilustruje několik iniciativ probíhajících na základě Společenství a na bilaterálním a multilaterálním základě, včetně těch, které již byly identifikovány v různých sektorech, zaměřujících se na vzájemné uznávání kvalifikací.
- Vytváření souboru společných principů týkajících se validace neformálního a informálního učení s cílem zajistit větší kompatibilitu mezi přístupy v různých zemích a na různých úrovních.

Zajišťování kvality

- Podpora spolupráce v zajišťování kvality se zvláštním zaměřením na výměnu modelů, metod a společných kritérií a principů kvality v odborném vzdělávání a přípravě.

- Věnování pozornosti vzdělávacím potřebám učitelů a instruktorů ve všech formách odborného vzdělávání a přípravy.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH POVINNOSTÍ:

- podnikly příslušné kroky k zahájení realizace priorit stanovených v tomto usnesení,
- budovaly a přizpůsobovaly existující struktury a nástroje v Evropě, relevantní k výše uvedeným prioritám, a tam, kde je to vhodné, ustavily spojení se světem práce v kontextu Boloňské deklarace,
- plně zapojily klíčové účastníky, zejména sociální partnery a Poradní výbor pro profesní přípravu,
- zapojily do tohoto procesu kandidátské země a země ESVO-EHP v souladu s existujícími cíli a dohodami,
- tam, kde je to vhodné, zvýšily spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s OECD, UNESCO, ILO a s Radou Evropy v rozvoji politiky odborného vzdělávání a přípravy a v konkrétních akcích,

- předložily zprávu o dosaženém pokroku jako součást zprávy o uskutečnění budoucích cílů vzdělávání a profesní přípravy, kterou vyžaduje Evropská rada pro své zasedání na jaře roku 2004. ■

Na webových stránkách Evropské unie ><http://europa.eu.int/eur-lex/>< jsou legislativní dokumenty prezentovány ve všech 11 jazycích používaných v členských zemích. Jazyk můžete změnit v záhlaví každé stránky.

Zpravodaj	Odborné vzdělávání v zahraničí (do roku 2000 Zpravodaj VÚOŠ)
	Vydavatel: Národní ústav odborného vzdělávání – Anna Konopásková Weilova 6, 102 00 Praha 10 – Hostivař. Tel. 274 862 251, fax 274 863 380. E-mail: konopask@nuov.cz http://www.nuov.cz Vydávání povoleno MK ČR pod č. registrace E 10679.